

B o l g á r
HIREK

A magyarországi bolgárok kétnyelvű havilapja

2010. június

Цена 150 форинта • Ár: 150 Ft

Български ВЕСТИ

Вестник на българите в Унгария

В Б Р О Я
четете

24 май

БУЛФЕСТ

Да помогнем
на пострадалите
от наводнението!

24 май

Традиционното майско тържество на хълма Сечени, посветено на празника на Кирил и Методий, тази година се проведе в рамките на месеца на българската култура. Той включваше откриване на изложба на художника Росен Русев във фойето на кино „Йоръкмозго“, както и представление на Родопския драматичен театър в Българския културен дом. Програмата на деня (30 май) беше богата и след благословието на отец Стефан Мамаков и приветственото слово на посланик Димитър Икономов започна с участието на детската градина, Българското училище за роден език и Българското училище „Христо Ботев“. На сцената излязоха съставите Зорница, Мар-

теница, Росица и Янтра. Специален гост ни беше шуменски хор, който изпълни стари градски песни. Не бяха забравени най-малките, за които Малко театро беше подготвило специално представление. Непостоянното майско време издържа слънчево докъм един часа следобед и след това дори песните и специалните молби, отправени от сцената, не помогнаха и неудържимо заваля дъжд. Множеството се разотида, но тъй като една част от програмата остана неосъществена, тя бе приютена в Българския културен институт. Тук се събраха почитателите на Васко Кръпката, които заедно с Катя Шебещен и ВадВирагок изнесоха своя концерт пред препълнена зала.

Május 24.

A Széchenyi-hegyi hagyományos májusi Cirill és Metód ünnepség idén a Május – a bolgár kultúra hónapja elnevezésű rendezvénysorozat keretein belül került megrendezésre. A rendezvénysorozat magába foglalta Ruszev Roszen festőművész kiállítását, valamint a Rodopei Nikolaj Hajtov Drámai Színház vendégjátékát is. A május 30-án megtartott ünnepség Mamakov atya áldása és Dimitar Ikonov nagykövet köszöntője után a Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda, a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola és a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Iskola műsorával

kezdődött. Az azt követő folklórműsorban fellépett a Zornica Hagymányörző Együttes, a Martenica Néptáncgyüttes, valamint a Roszica és a Jantra Néptáncgyüttes, majd a sumeni Bozsor kórus adott elő régi városi dalokat. A legkisebbek pedig a Malko Teatro bábelőadását is megnézheték. Sajnos az időjárás csak délután 1-ig bírta eső nélkül, ekkor az eső ellen járt körtánc ellenére is leszakadt az ég, így nagyon sokan hazamentek. A délutáni órákra tervezett Vaszko Krapkata-koncertre emiatt végük a Bolgár Kulturális Intézet termében került sor, ahol a szép számban összegyűlt közönség nagy élvezettel hallgatta a világszerte ismert bolgár blues-énekes, valamint Sebestyén Katalin és a Vadvirágok zenekar koncertjét.

ВАЖНО СЪОБЩЕНИЕ!

Уважаеми читатели!

Въз основа на Закона CXIV/2005 за избора на членове на малцинствените самоуправления и за националните и етнически малцинства можете да вземете участие в изборите за местни малцинствени самоуправления, които ще се проведат в деня на местните избори през есента на 2010 г.

Най-важните неща, които трябва да се знаят за изборителните права на малцинствата са следните:

Според закона в малцинствените избори, за съжаление, участие могат да вземат само тези, които имат унгарско гражданство.

На изборите през есента може да вземе участие само този, който се запише в изборителните списъци по места в периода от 1 юни до 15 юли. Записването става с попълването на специален формуляр, който ще бъде изпратен на всеки унгарски гражданин до 31 май по пощата от Държавната изборителна комисия.

Избори за малцинствени самоуправления могат да се проведат само в селища, където до 15 юли са се регистрирали в изборителните списъци най-малко 30 местни жители.

Отново зависи само от нас дали досега функциониращите български самоуправления ще се образуват, ще получим ли право да образуваме републиканско самоуправление, дали ще можем да продължим започнатата работа и да запазим собствените си ценности.

Разполагаме с месец и половина, за да създадем необходимите предпоставки, месец и половина, за да активизираме себе си, роднини и приятели. Трябва да се обединим, за да докажем, че сме способни да се справим с новото предизвикателство, да продължим онова, което са ни завещали предците с техния едновековен труд, да покаже, че сме способни да съхраним ценностите, създадени заедно през изминалите години!

Уважаеми граждани! До 31 май вие ще получите по пощата от Държавната изборителна комисия формуляра, с който става записването в изборителните списъци и информация за задачите, свързани с провеждането на малцинствените избори.

Служителите на БРС и ДБУ могат да ви предоставят формуляри за записване и информация по въпроси, свързани с малцинствените избори, на телефони 2166560 и 2164210.

*от ръководствата на
Българското републиканско самоуправление
и Дружеството на българите в Унгария*

FONTOS KÖZLEMÉNY!

Tisztelt Olvasóink!

A kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó új 2005. évi CXIV. törvény alapján lehet 2010 őszén is részt venni helyi önkormányzati választásokkal azonos napon megtartásra kerülő települési kisebbségi önkormányzati választáson.

Kisebbségi választójogának gyakorlásához összefoglaltuk legfontosabb tudnivalókat, melyek az alábbiak.

A törvény értelmében csak azok vehetnek részt a kisebbségi választásokon, akik magyar állampolgársággal rendelkeznek!

Az őszi kisebbségi választásokon csak az vehet részt, aki június 1. és július 15. között bejelentkezik lakóhelyén a helyi jegyzőnél a kisebbségi választói jegyzékbe. A bejelentkezést kérelem-formanyomtatványon lehet megtenni, amelyet minden magyar állampolgár május 31-ig postai úton fog megkapni az országos választási irodától.

Kisebbségi önkormányzati választás csak és kizárólag azon a településen lesz megtartva, ahol július 15-ig legalább 30 helyi lakos feliratkozott a kisebbségi választói jegyzékbe!

Most is csak rajtunk múlik, hogy megalakulhatnak-e az eddig működő helyi bolgár önkormányzataink, hogy lesz-e jogunk nekünk bolgároknak országos önkormányzatot alakítanunk, hogy folytathatjuk-e munkánkat és értékeink ápolását.

Másfél hónapunk van, hogy megteremtjük ennek a feltételeit, másfél hónapunk van, hogy aktivizáljuk magunkat, rokonainkat, barátainkat. Most összefogásra van szükség, hogy bebizonyítsuk, képesek vagyunk megbirkózni a kihívással, képesek vagyunk továbbvinni azt, amit őseink egy évszázados munkájukkal ránk hagytak, képesek vagyunk megóvni azokat az értékeket, amelyeket az elmúlt években közösen teremtettünk!

Tisztelt választópolgár, Ön május 31-ig az országos választási irodától postai úton megkapja a kisebbségi választói jegyzékbe való bejelentkezéshez szükséges formanyomtatványt és a tájékoztató levelet a kisebbségi választásokkal kapcsolatos feladatokról.

A BOÖ és az MBE munkatársai a +36 1 216 6560 és a +36 1 216 4210 telefonszámokon folyamatos tájékoztatást nyújtanak a kisebbségi választásokkal kapcsolatos kérdésekről, valamint kérelem-formanyomtatványt is tudnak adni.

Янтра - представителен ансамбъл на ЦИОФФ България

На 12 юни Българският културен дом събра в залите си многобройни гости, дошли да посетят не само поредният БУЛФЕСТ – Фестивал България, който се провежда ежегодно, но и да подкрепят с присъствието си танцов състав „Янтра”.

Тази година в първата част на БУЛФЕСТ, танцов състав „Янтра” представи композиция, с която участва във Втория етап на Третия национален преглед на фолклорните ансамбли, организиран от Националната секция на ЦИОФФ-България. ЦИОФФ е международният съвет за фолклор и традиционни изкуства към ЮНЕСКО. Според регламента на прегледа, класиралите се след първия етап, проведен през есента на 2009 година, трябва да се явят с 30 минутна програма, обхващаща поне две етнографски области на България. При успешно представяне след Втория етап на танцовите състави се присъжда звание Представителен ансамбъл на ЦИОФФ. Фолклорен танцов ансамбъл „Янт-

ра” представи на прегледа музикално-танцовия спектакъл „Питат ли ме, дей зората”. Хореография и постановка Христо Иванов, музикален съпровод оркестър „Право”. Художествени ръководители Анна Салаи и Данчо Мусев.

На прегледа присъства жури, делегирано от ЦИОФФ България, в състав: Агрипина Войнова, Веселка Николова, Иванчо Донеv, Стоян Стоянов и председателя на журито Иван Тодоров, които не се стърпяха и след края на програма-

та взеха своето решение и обявиха, че фолклорен танцов състав „Янтра” официално е избран за представителен ансамбъл на ЦИОФФ България. Танцов състав „Янтра” е първият български състав извън границите на България, който е квалифициран за представителен ансамбъл на българската секция на международната организация по фолклор.

Блестящото изпълнение на танцовете бе посрещнато възторжено от публиката. Въпреки неимоверната

A Jantra táncgyűttes a bulgáriai CIOFF minősített táncgyűttese

Június 12-én zsűfólásig megtelt a Bolgár Művelődési Ház. A vendégek nemcsak azért jöttek, hogy részt vegyenek az idei BULFEST rendezvényen, hanem azért is, hogy jelenlétükkel támogassák a Jantra táncosait.

Idén ugyanis a BULFEST első részében a Jantra táncgyűttes a CIOFF bulgária nemzeti szekciója által szervezett Harmadik Nemzeti Minősítő második fordulójában vettek részt. A CIOFF a UNESCO folklór- és kulturális örökség tagszervezete, amely néptánc-világszövetségként működik.

A Nemzeti Minősítő első fordulójában, amely 2009 őszén került lebonyolításra, közel 250 résztvevő közül 110 jutott tovább. A kiírás szerint a továbbjutóknak a minősítő második fordulójában 30 perces, összefüggő, Bulgária legalább két néprajzi régióját bemutató műsorral kell szerepelniük. A második forduló után a legjobb táncgyűttesek részére a zsűri „Kiváló Minősített” ad. A Jantra táncgyűttes a minősítő második fordulójára a külön erre az alkalomra összeállított bolgár néptánc- és népzenei produkciót ad elő „Ha kérdezik hol a

hajnal” címmel. Koreográfia: Hriszto Ivanov; Zenei kíséret: Pravo zenekar; Művészeti vezetők: Szalay Anna és Muszev Dancso. A CIOFF-Bulgária által a minősítőre delegált zsűri tagjai (Agridina Vojnova, Veszelka Nikolova, Ivancso Donev, Sztojan Sztojanov, a zsűri elnöke: Ivan Todorov) nem tudták megállni, és a műsor után rögtön döntést hoztak arról, hogy a Jantra táncgyűttes megkapja a CIOFF Bulgária kiváló minősítését. A Jantra az első olyan táncgyűttes, amely Bulgária határain kívülről érkező megkapta a kiváló minősítést a

жега залата бе изпълнена до пръсване, а тези които нямаха места стояха във фойето и на двора.

Във втората част на концерта на сцената излязоха различни поколения изпълнители, от най-малките наши танцьори от детски танцов състав „Росица” до фолклорна група „Зорница”, Никола Паров, както и оркестрите „Право” и „Гайтан”. Програмата завърши с разходка из пиринския край на България, с участието на танцов състав „Янтра” с музикалния съпровод на оркестър „Гайтан”.

Публиката беше истински съпричастна и се виждаше, че това е събитие, което обединява и мобилизира много хора – свързани с организацията, родители и близки на танцьорите, всички, които се вълнуват от българския танц и музика. Присъстваха невероятно много хора и се чувстваха прекрасно.

В този празничен момент не бяха забравени и изпадналите в беда от наводненията в северна Унгария българи. Ръководителят на танцов състав „Янтра” Данчо Мусев, който е и председател на Българското републиканско самоуправление, предложи 100.000 форинта от приходите на вечерта в помощ на пострадалите от Фелшьожолца и призова всички българи и български организации да проявят солидарност и да изпратят своите дарения на откритата специално за целта банкова сметка. С това бе продължена старата традиция за взаимопомощ, която винаги е била характерна за българите в Унгария.

След концерта организаторите бяха предвидили още едно незабравимо преживяване – нестинарски танци. Когато жаравата бе готова и се стъмни добре, двама

нестинари от България изиграха своя огнен танц. В края на изпълнението те поведоха хоро около огъня, което скоро се зави в плътен кръг. Но и това не бе достатъчно, неколцина въодушевени зрители опитаха и танца върху жаравата под шумните насърчения на публиката.

След това веселието продължи до зори – с много танци, музика, в изпълнение на оркестрите „Зора”, „Право” и „Гайтан” и приятелски разговори в прохладната нощ.

Председателят на журито Иван Тодоров, член на управителният съвет на националната секция на ЦИОФФ, бе във възторг от видяното и неколкратно заяви, че би желал всички българи в България да бъдат свидетели на тази вечер, за да почувстват духа на местната общност, който е заразителен.

nemzetközi folklórszervezet bolgár szekciójától. A táncosok lenyűgöző előadását a közönség is nagy elismeréssel fogadta, még a teremben uralkodó elviselhetetlen hőség sem rettentette vissza őket attól, hogy végigüljék az egész műsort.

A műsor második részében a különböző korosztályok képviselői léptek a színpadra, a Roszica legfiatalabb táncosaitól a Zornica Hagyományörző Együttesig. Fellépett Nikola Parov, valamint a Gaytan és a Pravo zenekar is. A műsor a Jantra táncegyüttes pirini táncaival ért véget a Gaytan zenekar kíséretében.

A műsor végeztével a közönség átvonult a Művelődési Házzal szemben lévő telekre, ahol egy újabb kuriózum – paráztánc várta

őket. Amikor besötétedett, a Bulgáriából érkezett két táncos bemutatót tartott a parázson táncolás művészetéből.

Az ünnepség hajnalig tartó táncházzal folytatódott, amihez a zenét a Zora, a Pravo és a Gaytan zenekar szolgáltatta.

A Jantra táncegyüttes ezúton is köszönetet mond a felejthetetlen est támogatóinak: a Miniszterelnöki Hivatalnak, a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzatnak, a Magyarországi Bolgárok Egyesületének, a Fővárosi Bolgár Önkormányzatnak, a Bolgár Országos Önkormányzatnak, a Belváros-Lipótváros V. kerületi Bolgár Önkormányzatnak, a Zuglói Bolgár Önkormányzatnak, a XIII. kerületi Bolgár Önkormányzatnak, az Újpesti Bolgár Önkormányzatnak, a Dunaharaszti Bolgár Önkormány-

zatnak, a Pest Megyei Bolgár Önkormányzatnak, a Csepeli Bolgár Önkormányzatnak, a Debreceni Bolgár Önkormányzatnak, a Lórévi Bolgár Önkormányzatnak, a XVI. kerületi Bolgár Önkormányzatnak, a XVII. kerületi Bolgár Önkormányzatnak, a Soroksári Bolgár Önkormányzatnak, az Érdi Bolgár Önkormányzatnak, a Pécsi Bolgár Önkormányzatnak, a Halásztelki Bolgár Önkormányzatnak, a VIII. kerületi Bolgár Önkormányzatnak, a Ferencvárosi Bolgár Önkormányzatnak, az Erzsébetvárosi Bolgár Önkormányzatnak, a XVIII. kerületi Bolgár Önkormányzatnak, a Szegedi Bolgár Önkormányzatnak, a Szigethalmi Bolgár Önkormányzatnak, valamint a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványnak.

В Дебрецен през май

По традиция Местното самоуправление на българите в Дебрецен запознава културната обществено-ност на града с интересни моменти от българската култура. Тази година вниманието беше привлечено към творчеството на големия български художник Георги Железаров

(1897–1982). Избрани живописни платна в изложбата съхраняват страници от живота на столицата София, видяни и пресъздадени по неповторим начин. Художественото наследство на майстора на четката бе представено от г-н Пламен Пейков, директор на Българ-

ския културен институт в Будапеща и допълнено от чудесен концерт, поднесен от студенти от Консерваторията в Дебрецен.

*Венета Янкова,
Лектор по български език и култура
В Дебреценския университет*

Дебрецен и Шумен

Конкурсът за изпълнение на унгарска и българска литература се състоя за XXII път в Шумен в края на април т.г. Над 120 участници се състезаваха в пет групи. Началото е

поставено през 1969 г. с организиране на рецитаторския конкурс „Поезия на дружбата“, а първи председател на журито е проф. Владимир Трендафилов. Днес една от наградите е на негово име.

На тържественото откриване в сградата на Драматично-кукления театър „Васил Друмев“ присъства и извънредният и пълномощен посланик на Република Унгария в България Юдит Ланг, която обяви конкурса за международен, тъй като в него звучат както български, така и унгарски произведения. На събитието вече от години редовно присъстват и представители на Дебрецен и на Българското самоуправление в града. Тази годи-

на специални гости бяха д-р Илона Немет от община Дебрецен, а от страна на българското самоуправление – Димитранка Мишколци, Клара Сидеров, Петър Тани и Светлин Тани. Светлин Тани участва в конкурса с рецитация на български език на творби на Петьофи.

Debrecenben, májusban

A Debreceni Bolgár Önkormányzat fontos feladatának tartja, hogy megismertesse a város lakóit a bolgár kultúra legérdekesebb momentumaival. Idén a figyelem középpontjába a nagy bolgár festőművész, Georgi Zselezarov (1897–1982) munkássága került. A kiállításon bemutatott festmények Szófia életének mozzanatait mutatják be a festő szemszögén keresztül. Az ecset mesterétől ránk maradt örökséget Plamen Pejkov, a budapesti Bolgár Kulturális Intézet igazgatója mutatta be, majd a debreceni Konzervatórium növendékei adtak csodálatos koncertet.

*Veneta Jankova
a bolgár nyelv és kultúra lektora
a Debreceni Tudományegyetemen*

Debrecen és Sumen

A bolgár kulturális élet egyik legnagyobb hagyományú rendezvénye a Sumeni Országos Magyar-Bolgár Szavalóverseny, amelyet 1969 óta két évente szervez a Magyar Kulturális Intézet és a város önkormányzata. A diákok, amatőrök, színművészeti egyetemisták és hivatásos színészek számára meghirdetett versenyt június 7–8-án immár 22. alkalommal rendezték meg a Sumeni Színházban. A fődíjakat a Bolgár Kulturális Minisztérium és a Magyar Kulturális Intézet biztosítja. A megnyitó ünnepségen részt vett Láng Judit, a Magyar Köztársaság szófiai nagykövete, valamint Debrecen város és a helyi bolgár önkormányzat képviselői is. Az idei évben a városi önkormányzatot dr. Németh Ilona képviselte, a Debreceni Bolgár Önkormányzat részéről pedig Miskolczi Dimitrinka, Sziderov Klára, Tanyi Péter és Tanyi Svetlin vettek részt az ünnepségen. Tanyi Svetlin a versenyen is részt vett, Petőfi-verseket szavalt bolgár nyelven.

Череша с алени сърца

Това е заглавието на най-новото издание на Българското републиканско самоуправление – двуезична книга за деца от избрани автори на българската литература. Авторите (Елин Пелин, Асен Разцветников, Ангел Каралийчев, Ран Босилек, Йордан Радичков, Миле Марковски, Борис Априлов и Станислав Стратиев) са подбрани от Светлана Стойчева, преподавател по детска литература в Софийския университет „Свети Климент Охридски“. Те вече са били отпечатвани в сп. „Хемус“, но сега са събрани в една книжка. Преводите са дело на Андреа Иван, Дьорд Сонди и Ленке Чикхейи, а илюстрациите – на Роберт Прегарт-Паур. Книгата е издадена с подкрепата на Министерството на образованието и културата и спонсорината от Фондация Про скола Булгарика и Българското самоуправление в XV район на Будапеща.

A piros szívű cseresznya

Ez a címe a Bolgár Országos Önkormányzat legújabb kiadványának, a bolgár gyerekirodalom remekeiből összeállított kétnyelvű könyvnek. A

Български книги на унгарски

По повод Деня на българската култура в Библиотеката за чуждестранна литература беше открита изложбата „Българската литература на унгарски език“. Изложбата и информацията са изготвени от Райна Симеонова Харгитаи. На откриването присъства Ботьо Сретенов, съветник в Българското посолство, Христо Трендафилов, български лектор в катедрата по славянски филологии в ЕЛТЕ, както и Андреа Генат, завеждащ канцеларията на Българското

републиканско самоуправление. В кратката литературна програма взеха участие студентите по българска филология, членове на фолклорен състав „Зорница“ и актрисата Тюнде Троян.

Една от целите на изложбата е да представи изданията на българска литература в Унгария в хронологичен ред, както и да напомни за българистите и преводачите, които са истинските медиуми между българската и унгарската култура.

szerzőket (Elin Pelin, Aszen Razcvetnikov, Angel Karalijcsev, Ran Boszilek, Jordan Radicskov, Mile Markovszki, Borisz Aprilov és Sztaniszlav Sztatiev) Svetlana Sztojcsseva a szófiai egyetem tanára válogatta ki. Ezek a mesék már megjelentek a Haemus folyóiratban Iván Andrea, Szondi György és Csíkhelyi Lenke fordításában, és most egy külön kötetben jelentek meg. A könyv illusztrációit Predgart-Paur Róbert készítette. A kiadvány megjelenését az Oktatási és Kulturális Minisztérium, a Pro Schola Bulgarica Alapítvány és a XV. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatta.

Könyvkiállítás

2010. május 26-án a bolgár kultúra napja alkalmából az Országos Idegennyelvű Könyvtárban megnyílt a „Bolgár irodalom magyarul” c. kiállítás. A kiállítás összeállítója és ismertetője Hargitainé Szimeonova Rajna. A megnyitón elhangzott rövid irodalmi műsorban részt vettek a bolgár szak diákjai, a Zornica együttes néhány tagja és Trajan Tünde előadóművész.

A kiállítás egyik célja volt: bemutatni a bolgár irodalmat és megjelenését Magyarországon kronológiai sorrendben, a másik: megemlékezni a bulgaristákról, a magyarra fordítókról, akik az igazi közvetítők a bolgár és a magyar kultúra között.

Шеста световна среща на българските медии

Виена, 16-20 май 2010 г.

Този път австрийската столица стана домакин на Шестата световна среща на българските медии, на която присъстваха 210 регистрирани журналисти от 35 държави. Според Максим Минчев, директор на БТА, това е най-голямата среща на българските медии по света. Интересно е да се отбележи, че срещите се финансират изцяло от спонсори. Генерален спон-

сор тази година е "М-Тел", а освен това съдействие са оказали "Петрол" АД, "Соравия", "Билла-България", "Винербергер", "Сименс", "Баумит-България", "Уника-България".

Целта на срещите е да срещнат българските медии с отговорни политически фактори, да популяризират образа на България чрез нейната култура. Сред официалните гости бяха видни политически лица и дейци на културата: премиерът Бойко Борисов, кметът на София Йорданка Фандъкова, министърът на културата Вежди Рашидов, генералните директори на Българското национално радио и Българската национална телевизия, Албена Данаилова концертмайстор на Виенската филхармония и др. Срещите бяха придружени с бурни разговори за мястото на българските медии. Състояха се и

тематични разговори „Столиците и бизнесът. София и Виена“, бяха представени културните ценности на България (неолитните жилища в Стара Загора,

сливенски икони от XVII и XVIII век, проектът „Лица на българската духовност“ на известния български фотограф Иво Хаджи-мишев).

Интерес предизвика идеята за частен православен гробищен парк, изграден в Бояна. Неговите създатели възнамеряват да организират безплатни погребения на видни емигранти, дейци на науката и културата. По този повод са поискали от министъра на културата да предостави критерии за това кои са видните българи.

Трите дни на срещата бяха изпълнени и с културни прояви: откриване на изложби в Дом Витгенщайн, изпълнение на Албена Данаилова в тържествената зала на двореца Хофбург, инсталацията на Белла Волен, световна шампионка по боди пейнтинг и др.

A Bolgár Média VI. Világtalálkozója

Bécs, 2010. május 16-20.

Idén a Bolgár Média VI. Világtalálkozója házigazdája az osztrák főváros volt, a találkozón 210 újságíró vett részt 35 országból. Makszim Mincsev, a Bolgár Távirati Iroda igazgatója szerint ez a bolgár média legnagyobb találkozója. Érdekes megjegyezni, hogy a találkozót kizárólag szponzorok adományából finanszírozzák. Az idei évben a főszponzor az M-Tel volt, a további támogatók pedig a Petrol Rt., a Siemens, a Soravia, a Billa-Bulgária, a Wienerberger, a Baumit-Bulgária és az Unica-Bulgária.

Ezeknek a találkozóknak az a célja, hogy a bolgár médiák találkozhassanak felelős politikai tényezőkkel, és népszerűsítsék Bulgária arculatát az ország kultúráján keresztül. A hivatalos vendégek között neves politikusok és művészek is voltak: Bojko Boriszov miniszterelnök, Jordanaka Fandakova, Szófia polgármestere, Vezsdi Rasidov kulturális miniszter, a Bolgár Nemzeti Rádió és a Bolgár Nemzeti Televízió igazgatói, valamint Albena Danailova, a Bécsi Filharmonikusok elsőhegedűse.

A találkozón élénk viták alakultak ki a bolgár média helyzetéről. Voltak tematikusok beszélgetések is: „A fővárosok és az üzleti élet. Szófia és Bécs”, bemutatásra kerültek Bulgária kulturális értékei, és nagy érdeklődést váltott ki a bojanai magántemető ötlete is, amelynek a létrehozói úgy tervezik, hogy a neves bolgár emigránsokat, tudósokat és művészeket ingyenesen temetik el ott. Ennek kapcsán azzal a kéréssel fordultak a miniszterhez, hogy állapítsa meg annak kritériumait, kit lehet neves bolgárnak tekinteni.

A háromnapos találkozó sok kulturális programot is kínált: volt kiállítás megnyitó a Wittgenstein Házban, hallhattuk Albena Danailova hegedűművész játékát a Hofburg Disztermében, valamint megtekinthettük Bella Voлен testfestő világbajnok egy alkotását is.

Артисти за мир

Генералният директор на ЮНЕСКО Ирина Бокова присъди на Марта Шебецен званието „Артисти за мир“ по предложение на унгарския посланик в ЮНЕСКО Каталин Бодяи. Марта Шебецен години наред популяризира музиката на Карпатския басейн на високо художествено равнище и е отявлен привърженик на диалога между културите. За българите тя е известна с ярката си привързаност към българската народна песен и българския фолклор.

Марта Шебецен е първата унгарка, на която е присъдено високото

звание на ЮНЕСКО, което съществува от 1955 г.

Носителите на званието, което се дава за заслуги към световната култура и културния диалог, са натоварени със задачата да съдействат за задълбочаване на диалога между културите и чрез всяка своя изява да бъдат посланици на културното многообразие.

Предстои представянето на Марта Шебецен в седалището на ЮНЕСКО в Париж в рамките на тържествен концерт.

Művész a békéért

Irina Bokova UNESCO főigazgató személyes döntése értelmében Sebestyén Márta kapja az UNESCO Művész a békéért kitüntető címet. A magyar művész évtizedek óta a magyar népzene és a Kárpát-medence zenei örökségét képviseli a legmagasabb művészi színvonalon, és elkötelezett híve a magyar kultúra és a világ kulturális közötti párbeszédnek. Az 1955 óta működő program fennállása óta magyar művész nem kapta meg e megtisztelő címet és felkérést. Az UNESCO Művész a békéért cím tulajdonosa felkérést kap arra, hogy a kulturális közélet közötti párbeszéd, a kulturális sokszínűség eszméjét saját megjelenésén keresztül hangsúlyosan képviselje a világon.

Szláv Kupa

Az ELTE BTK Szláv és Balti Filológia intézetének hallgatói idén immáron negyedik alkalommal szervezték meg a Szláv Kupa elnevezésű focibajnokságot. Az eseményen 12 csapat mérte össze tudását, az intézetben tanított szláv nyelvek színeiben, azaz: horvát, szerb, szlovén, orosz, ukrán, lengyel, cseh, bolgár, macedón, szlovák, belorusz és egy tanárok alkotta csapat. A rendezvény idén is rendkívüli sikernek örvendett, számos hallgatót vonzott nemcsak a saját, de más egyetemekről is, megjelentek a kisebbségi szervezetek és a külképviseletek munkatársai, továbbá a szlávsággal szimpatizálók is. Az ese-

Славянска купа

Студентите от Института по славянски и балтийски филологии при ЕЛТЕ тази година за четвърти път организираха турнира за Славянската купа, на който премериха сили 12 отбора. Те участваха от името на изучаваните в института славянски езици: хърватски, сръбски, словенски, руски, украински, полски, чешки, български, македонски, словашки, белоруски и един отбор на преподавателите. Турнирът и тази година се радваше на изключителен успех, той привлече много студенти от други университети, появили се малцинствените организации и представители на дипломатическите мисии, както и симпатизанти на славянството. Събитието се състоя на футболното игрище в Помаз на 8 май. Тази година, наред с футбола, бяха организирани и детски програми. Събитието бе подкрепено и от Българското републиканско самоуправление.

За наша най-голяма радост, както вече се е случвало през 2007 и 2009 година турнирът бе спечелен от българите, така преходната купата ще остане окончателно при българския отбор.

Честито!

mény ismét a pomázi focipályán került megrendezésre 2010. május 8-án. Idén a foci mellett gyermekprogramok is helyet kaptak a kínálatban. A rendezvényt a Bolgár Országos Önkormányzat is támogatta.

Legnagyobb örömünkre 2007-hez és 2009-hez hasonlóan az idei évben is a bolgárok csapata nyerte meg a tornát, így örökre megtarthatja a vándorkupát! Gratulálunk!

Висш институт за зрителско изкуство

Родопският драматичен театър представи пиесата „Висш институт за зрителско изкуство” на Ищван Ташнади в превод на Габриела Хаджикостова на 25 май в Българския културен дом.

Историята: някога, в близкото бъдеще затварят театрите и героите, останали без работа артисти, решават да възпитат поколение от зрители. Да ги научат ги как се гледа театрално

представление, как трябва да се държи човек в театъра. Идеята тръгва от лишеното от каквато и да е самокритика мнение, че театрите са били затворени, понеже зрителите не се държали подходящо. От самото начало до последния миг сме свидетели на интерактивно, въвличащо и зрителите представление, на един раздвижен и богат на импровизации спектакъл. Пиесата буди размисли и

дава възможност за разнообразни интерпретации.

В началото артистите са облечени като праисторически хора и ни представят историята на гледането. След тази весела сцена попадаме в близкото бъдеще, в което няма нито театри, нито зрители, нито артисти. Минали са години. Време е театрите да бъдат отново отворени, но преди това зрителите трябва да бъдат научени да „гледат правилно”. Такава е и задачата на Висшия институт за зрителско изкуство, чиито преподаватели са бивши артисти, за които нараторът разказва, че – артисти или не – в продължение на три години са били принудени да вършат каква ли не работа. Двата главни герои, Мариус Целуков и Стефан Миризкин, два противоположни типажа на артиста, в случая представят типове преподаватели. Целуков, който е главен двигател на целия „курс”, олицетворява образа на енергичния, обличащ се модно, ориентиран към успеха мениджър. Миризкин е пълната му противоположност. Той е ректор на Висшия институт по зри-

Nézőművészeti Főiskola

Nézőművészeti Főiskola – Tasnádi István darabját Hadzsikosztova Gabriella fordításában a szmoljani színház előadásában láthattuk május 25-én a Bolgár Műv. Házban.

Az alaptörténet: valamikor a közeljövőben bezárják a színházakat, a főszereplők, állástalanul maradt színészek, úgy döntenek, hogy kinevelnek egy új néző generációt. Megtanítják őket arra, hogyan kell helyesen színházi előadást nézni, hogyan kell a színházban viselkedni. Az egész ötlet abból a mindenféle önkritikát nélkülöző nézőpontból indul ki, mely szerint a színházak azért zártak be, mert a nézők nem megfelelően visel-

kedtek. A legelejétől az utolsó mozzanatokig egy interaktív, az előadásba a nézőket aktívan bevonó, mozgalmas, improvizációkban gazdag előadásnak lehettünk részesei. Nagyon elgondolkodtató, sokféleképpen értelmezhető darab.

A darab elején ősebernek öltözve a színészek bemutatják nekünk a néző kialakulásának történetét. Ezután a vidám jelenet után belecsöppenünk a közeli jövőbe, ahol már nem léteznek sem színházak, sem nézők, sem színészek. Ennek már több éve. Ideje újra megnyitni a színházat, de ehhez előbb meg kell tanítani a nézőket a helyes

„nézésre”. Ezt a célt hivatott szolgálni a Nézőművészeti Főiskola, melyek tanárai volt színészek, akikről a narráció segítségével megtudhatjuk, hogy a 3 év alatt rá voltak kényszerülve arra, hogy mindenféle munkát elvégezzenek színész létükre. A két fő karakter, Marius Celuckov és Sztefan Mirizkin két, egymástól teljesen eltérő színésztípust, jelen esetben tanártípust hivatott bemutatni. Celuckov, aki az egész „képzésnek” a fő levezetője egy energikus, öltözetében is divatos, korunk sikerorientált, manager típusú ember megtestesítője. Mirizkin, a vele homlokegyenest ellentétes figura. Ő a Nézőművészeti Főiskola rektora, egy

телско изкуство, изпълнен с досада, кисел и недружелюбен тип, който не може и не иска да промени допотопния си стил. Образ на скованият и враг на всичко ново човек, който в никаква форма не дава простор на новите тенденции, във всяко негово действие прозират ограниченост и липса на гъвкавост: презрение към околните, пълна липса на самокритика, търсене на грешките винаги в другия.

Една от най-симпатичните и навярно най-многопластови фигури е роденият в театралния салон и израсъл там Найденчо, когото дават за пример на студентите, демонстрирайки чрез него как трябва да се гледа интензивно и как трябва да реагират правилно зрителите в различните ситуации. Интересното в спектакъла и негова силна страна, наред с отличната актьорска игра е непрекъснатият интерактивен диалог със зрителите, плод на импровизации, в които артистите разкриват истинския си артистичен талант. Немногобройната публика на вечерта взе активно участие в интеракцията, местейки се доброволно от едно място на друго, ту тук-ту там.

Импровизацията и интерактивността са любими методи на съвременното театрално изкуство, навярно защото благодарение на

тях всяко представление е различно, загадка и за самите артисти, тъй като всичко зависи от това какви са „студентите“, седнали в театъра, т.е. на скамейките на висшия институт.

Критиката обикновено обича да говори за жанрове и да затваря всяко нещо в техния калъп. Ако искаме на всяка цена да подходим откъм жанра, тогава тук става въпрос за истинска комедия. По своето посланието, по скритото си съдържание обаче съвсем не е това. Безработният, търсещ всевъзможни алтернативи за прехраната си артист не е непознато понятие и в сегашното състояние на професията, въвличането на палячовски елементи за увеличаване на зрителския интерес също е много актуална тема. В същото време всеки сам може да прецени какво всъщност означава стремежът към обновление. И какво точно трябва да се обнови: театърът или зрителят? При правилен отговор можете да си получите зрителската си диплома във Висшия институт за театрално изкуство.

В новия брой на Хемус четете:

Разказ на загадъчния Димитър Димитров и есето „Кой е Димитър Димитров?“

Михаела Кодова – носител на литературната награда Мари-Клер, интервю с нея и един от текстовете, с които е участвала в литературната надпревара. Доклади от миналогодешната българистична конференция в Сегед: Пенка Ватова за проекта „Българския кондуктор“ и Петър Сотиров за езиковите промени у съвременните българи в чужбина IN MEMORIAM Виктор Пасков – с три негови разказа и есе на Александър Андреев.

В страницата за децата – Асен Разцветников („Тръгнал кос...“ за пръв път на унгарски език)

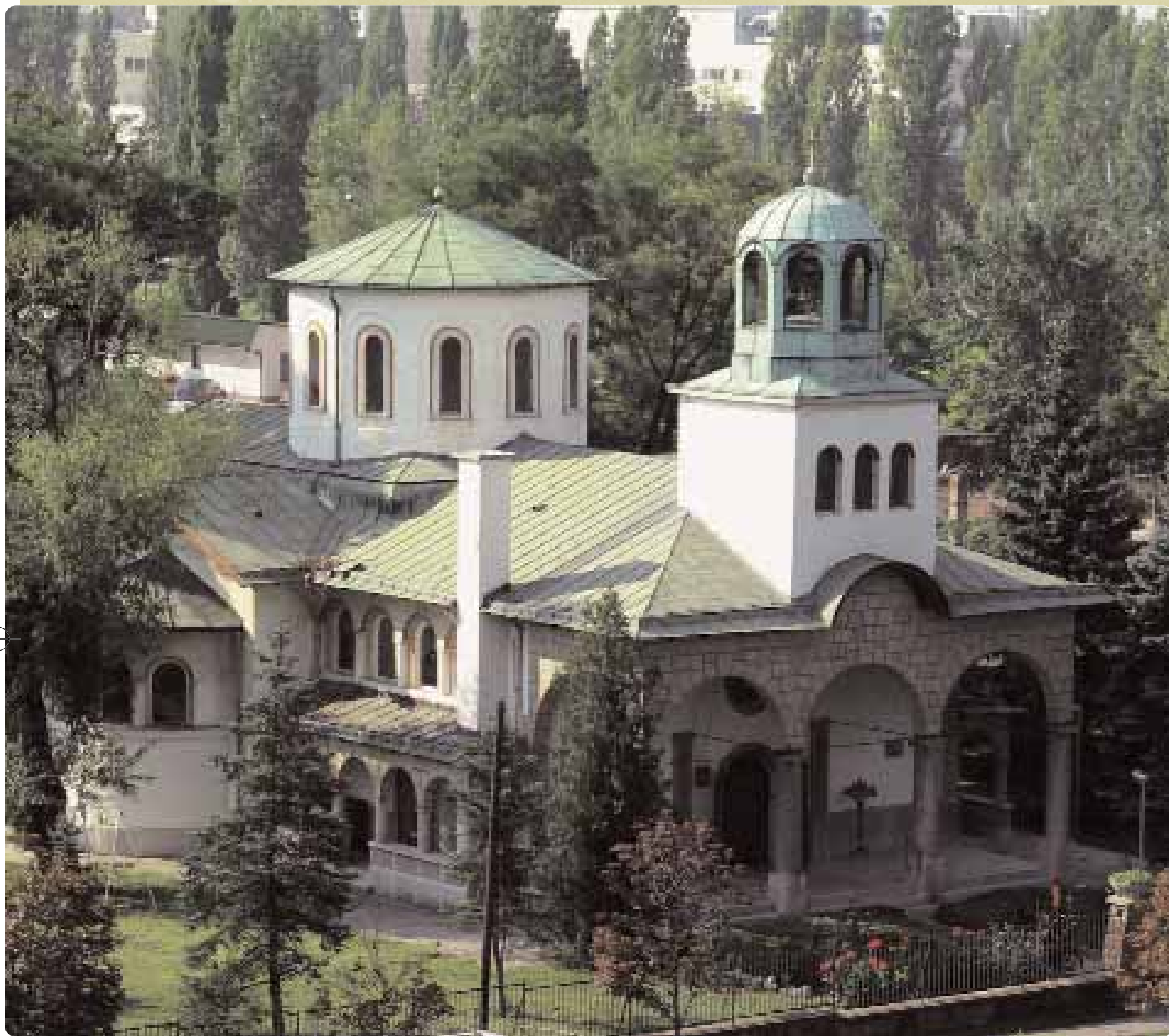
С илюстрацията на Роберт Прегарт-Паур на заглавната страница.

megcsömörlött, savanyú, barátságatlan figura, aki nem képes és nem is hajlandó változtatni elavult módszerein. Azt a fajta merev, újítást elutasító embertípust formálja meg, aki valamilyen formában nem enged teret az új törekvéseknek, rugalmatlansága és merevsége érezhető minden megnyilvánulásában: a többiek lenézése, az önkritika teljes hiánya, a mindig másban hibát kereső szemlélet. Az egyik legkedvesebb és talán legösszetettebb figura is egyben, a színházi széksorok között született és ott felnövekedett Najdencso, aki példaként állítanak a főiskola diákjai elé, bemutatva rajta keresztül, hogyan is kell intenzíven nézni, és különböző esetekben, hogyan kell a nézőnek helyesen reagálnia.

Az előadás érdekessége és legnagyobb erőssége, a kiváló színészi játék mellett, a folyamatos interaktív párbeszéd a nézővel, ami rögtönzéseket szül, mely rögtönzések bontakoztatják ki csak igazán a színészi képességeket. Aznap este kis közönségünk igen aktívan részt vett ebben az interakcióban, engedve magát áthelyezni, ide-oda tologatni. Az improvizáció és az interakció kedvelt eszköze a mai modern színházművészetnek, talán azért is, mert ezen eszközök segítségével minden előadás alakulása más és más, még a színészek számára is rejtély, hisz minden attól függ, hogy éppen milyen „diákok” ülnek a színházban, azaz a főiskola padosoraiban.

A kritika általában szeret műfajokban gondolkodni és műfajba zární. Ha mindenáron műfaji megjelölésre törekszünk, akkor ez egy izzig-vérig vigjáték. Mondanivalóját, mögöttes tartalmát tekintve azonban korántsem az. Hiszen az állástalan, a megélhetés reményében egyéb alternatívákat is kereső színész fogalma nem ismeretlen a szakma mai állása szerint sem, a ripacszkodás bevezetése a nézőszám növelése érdekében szintén egy nagyon aktuális téma. Ugyanakkor mindenki eldöntheti maga, hogy az újítani akarás az valójában mit is jelent. És hogy valójában min is kell újítani: a színházon vagy a nézőn? Helyes válasz megadása esetén nézőművészeti diploma átvehető a Nézőművészeti Főiskolán.

Осма божия заповед

„Не кради!“ (Изх. 20:15)

Възлюбени,

С тази заповед „Не кради!“ Господ навеки освещава и узаконява личната собственост като неприкосновена и бащински ни поучава: Не отнемай чуждото, защото то не ти принадлежи! Дори и да го донесеш в дома си, знай, че откраднатото никога не носи Моя благослов?

Утвърждайки законността на притежанията ни, Господ ни най-малко не поощрява пристрастяването ни към тях, а само цели да внесе ред в мислите ни, равновесие в човешката душа и хармония в обществото.

Заповедта „Не кради!“ респектира, внушава зачитане на чуждата собственост с една заветна цел – да се извисят до добродетелност душите на тези, които са склонни

към кражби. Именно затова собствеността е издигната на пиедестала на неприкосновеността – за да бъдат всички предпазени от тежките грехове на завистта, на пожелаването и присвояването на чуждото – порок, които неминуемо ни погубва, защото ни откъсва от Бога и от ближните ни.

На всички, склонни към незаконно заграбване на чужди блага, Бог казва: „Не кради!“; а на вече при-

страстените към богатата дава друга алтернативна заповед: „Увеличил си богатството си...! – Но не привързвай сърцето си към него и раздавай, раздавай, раздавай милостиня – според възможностите си“:

С тези противоположни заповеди: „Не кради“ и „Раздавай“, Бог внася в душите ни необходимия баланс и лелеяният мир на всеопрощаващата любов. И сякаш ни казва: Чедо, не кради, защото като откраднеш, огорчаваш ограбения, който пък си длъжен винаги да пазиш и обичаш! И раздавай! – Защото, като срещнеш гладния и му дадеш от богатата си, ти ще го зарадваш – изпълнявайки вечния закон за любовта, която пък е алфата и омегата на всяка Моя заповед.

И така, да си изясним! – Що е това кражба? – Откакто свят светува, тя е просто присвояване по неетичен, неморален и по незаконен път на чуждо имущество с единствената цел – забогатяване по бърз и лесен начин. Бедните крадат, за да се нахранят, а богатите за да увеличават още повече заграбеното. От съжаление или от съчувствие, но за кражбата на бедния все ще се намери някакво оправдание, а кражбата на богатите, не е ли нещо чудовищно, жестоко и грозно!?

Кражбата би могла да е предизвикана случайно, а може да е дълго обмислено престъпление или плод на нещастни обстоятелства! Но когато кражбата е съзнателно повтаряна, когато се краде не от нужда, а за някакво адско удовлетворение, тогава тя неминуемо ще се превърне в изобличаваща болест, в гибелен навик, в погубваща душата страст.

Когато тръпката да посягаш на чуждото надделее и съвестта загуби безвъзвратно своята чистота; когато неусетно изчезне страхът от Божието наказание; когато е потъпкан и срамът... и душата се затвори – онемяла, за благородното влияние на Словото Божие, тогава отслабват всички нравствени задръжки, ставаме подвластни на урагана на греха и

всички престъпления стават наше кошмарно, нереално битие.

Но парите ли са виновни за всичко!? Ако се замислим върху ролята и същността на парите, ще се убедим, че не те са виновни, а е виновна жаждата ни да ги имаме, и още по-лошото – фаталното ни пристрастяване към тях.

Сякаш единствено и само мисълта за къщите ни, за гаражите ни, за гардеробите ни, за хладилниците и за стомаха ни изпълва нашите души, които са заприличали на ненаситен октопод, чийто пипала са огромните търговски центрове, които ни зомбират с изкушенията си, и издигат в съзнанието ни неопреодолима преграда пред доверието ни в Бога и потребността ни от духовно-нравствено извисяване.

Затова доверилият се на Бога никога не стига до идеята за кражба, за разлика от поклонника на парите, който е в състояние – по тяхна заповед да извърши и убийство. Но тогава парите на които слугува му се отплащат с най-голямото проклятие – презрението на човеците и отхвърлянето му от Бога.

Възлюбени, осмата Божия заповед забранява всички видове кражба, както и намирането на чужда вещ, измамата, тунейдството и лихварството.

Често ни се случва да намираме чужди вещи, но макар и да не сме ги откраднали, нека гледаме на тях като на огън, който може да изгори и собствените ни вещи, ако проявим желание да се обогатим с нещо, по което някой някъде скърби и страда.

Измамата също е кражба и затова всички, които се обогатяват чрез нея, като продават лоша и фалшива стока за доброкачествена и маркова; като теглят по магазини и пазари с неточни, подправени везни; като разреждат с вода млякото и виното и ги продават скъпо и т.н. и т.н. – тези са хитреци, измамници и крадци, които са продали съвестта си на дявола, но придобитото не им носи благословение, а единствено проклятието на ближния.

Сродно с измамата е и тунейдството, което е класически начин без труд да се живее на чужд гръб.

Тунейдци са всички лениви и недобросъвестни хора, на които Бог е дал и много сили и способности, но не работят усърдно, гледат през пръсти на задълженията си, не използват дарбите си, нито ги развиват, а получават облаги и заплата.

Тунейдството си е пладнешко, безсрамно, нагло грабителство – безсъвестно поставяне на своя кръст върху плещите на ближните, използвайки тяхната наивност, добрина и доверие.

Възлюбени, за да бъде пълна представата ни за същността на осмата Божия заповед, макар и бегло ще засегнем и още един много тежък грях – лихварството, което безжалостно ограбва предимно бедни хора, сиромаси, поискали от лихварите пари назаем, чиято лихва безмилостно ги разорява.

В Стария Завет сме чели, че: „Ако ближния ти осиромашее и изнемогва, подкрепи го, но не му вземай лихва и печалба, и се страхувай от твоя Бог“:

За да ограничи това зло – лихварството, Иисус Христос ни е завеща следната заръка: „Правете винаги добро и на заем щедро давайте, без да очаквате нещо“:

Лихварите очевидно се провиняват против заповедта за любов към ближния, поради което Първият Вселенски събор е издал специално 17-то правило, с което заклеява, осъжда и категорично забранява лихварството.

Възлюбени, нека винаги да се ръководим от съвета на св. ап. Павел, който казва: „Който е крал, да не краде повече, а по-добре е да се труди, като върши с ръцете си само полезното, за да има блага за себе си и за този, който се нуждае“. Амин.

Ден на детето

Тази година денят на детето бе отелязан за пръв път на ново място – в обновения двор на Българското училище на ул. Байза. Малчуганите пристигнаха с родителите си. Тези, които посещават българска детска градина – редовно или в неделя – се чувстваха свойски на детската площадка и уверено се ориентираха сред катерушките, люлките и другите играчки. Но и за новодошлите (научили за събитието благодарение на четящите Български вести баби) не беше трудно да открият любимото си занимание. От играта ги откъсна куклената приказка, представена от Габи Хаджикостова, в която малчуганите вземаха активно участие, демонстрирайки владееене на езика. С не по-малко внимание я следяха и възрастните. Имаше още рисуване по асфалта, почерпка, а Петя изрисува лицето на всеки, който беше пожелал да бъде спайдърмен, пеперуда, коминочистач и какво ли още не. Няколко часа игра и българска среда – както за децата, така и за родителите, мисля че това е най-добрата равностметка за деня.

Записване в Детската градина

За записване на деца в Българската детска градина за учебната 2010-2011 година можете да се обадите на директорката на детската градина Донка Хаяш (тел.: +36 20 250 7339) или в офиса на Българското републиканско самоуправление (тел.: 216-4210).

Записване в Българското училище за роден език

Българското училище за роден език записва ученици за следващата учебна година. Приемат се деца, които учат в унгарски училища, но имат желание да изучават в допълнителни часове български език. Оценката и свидетелството, получени при обучението, се признават от унгарската образователна система, а учениците от гимназиалния курс имат право да положат зрелостен изпит по български език. Записванията се извършват в Българското републиканско самоуправление и при учителката Цанка Маринова.

Beiratkozás a Bolgár Óvodába

Beiratkozás a Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvodába a 2010/2011-es tanévre Hajjas Donka óvodavezetőnél (tel.: +36 20 250 7339) vagy a Bolgár Országos Önkormányzat irodájában (216-4210).

Beiratkozás a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskolába

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola felvételt hirdet a következő tanévre olyan gyerekek számára, akik magyar iskolába járnak, de szeretnének bolgár nyelvet is tanulni. Az iskola által kiállított bizonyítványt a magyar oktatási rendszerben elfogadják, a gimnáziumi tanulók pedig érettségi vizsgát tehetnek bolgár nyelvből.

Beiratkozás a Bolgár Országos Önkormányzat irodájában és Canka Marinova tanárnőnél.

Gyereknap

Idén júniusban a gyereknapi ünnepség új helyszínen – a Bajza utcai bolgár iskola felújított udvarán került megrendezésre. Azok a gyerekek, akik a Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvodába vagy a vasárnapi óvodába járnak, teljesen otthon érezték magukat, felszabadultan játszottak az udvaron található játékokkal. De az újak számára (akik a Bolgár Híreket olvasó nagymamáknak köszönhetően értesültek az eseményről) sem telt sok időbe, hogy elfoglaltságot találjanak maguknak. Az önfelelt játéktól Hadzsikosztova Gabi bábelőadása vonta el csak őket egy kis időre, a gyerekek aktívan részt vettek az előadásban, nyelvtudásukat demonstrálva, de a felnőttek is nagy érdeklődéssel nézték végig a mesét. Volt aszfaltrajzolás, büfé, Marinova Petya pedig mindenkinek olyanra festette ki az arcát, amilyenre szerette volna – volt pókember, pillangó, kéményseprő és még sok minden más. Ezen a napon nemcsak a gyerekek, hanem szüleik is jól érezték magukat – néhány órát bolgár közegben tölthettek el.

Закриване на учебната година

Учебната година в Българското училище за роден език бе тържествено закрыта на 13 юни в новата класна стая на ул. Байза. Тя бе препълнена от децата и техните родители. Като на истински годишен акт, преди да получат свидетелствата си, децата най-напред демонстрираха как умеят да работят и да се справят със задачи на български език. Заедно със свидетелствата за завършен клас бяха раздадени и наградите от участия в различни конкурси – литературен конкурс на ДАБЧ, конкурса за рисунка на мар-

теници на българското училище в Париж. Най-голяма гордост бе класирането в първия конкурс на ДАБЧ за изпълнение на народни песни. В него и трите номинации бяха удостоени с награди, за солово и за хорово изпълнение, сред които има първа и втора награда.

Вълнение предизвика предвиденото реорганизиране на часовете, за да се провеждат и през учебната седмица, а не само в почивните дни. Ръководството на училището смята, че обучението през учебната седмица – два пъти по два часа – ще

бъде много по-резултатно и полезно за децата, въпреки че е наясно с трудностите, пред които са изправени родителите. За достигане на оптимално решение се водят консултации с всички заинтересовани. За по-добра комуникация между учители, родители и общественост е създадена yahoo-група: <http://groups.yahoo.com/group/bolgariskola/> с имейл адрес: bolgariskola@yahoo.com. Присъединете се към групата и споделете своето мнение!

Tanévzáró ünnepség

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola tanévzáró ünnepsége június 13-án került megrendezésre a Bajza utcai épület felújított osztálytermében. A termet megtöltötték a tanulók és a szülei. A gyerekek, mielőtt megkapták volna a bizonyítványukat, bemutatták, mit tanultak az eltelt tanév alatt. A bizonyítványokkal együtt kerültek kiosztásra a Határon Túli Bolgárok Hivatala által meghirdetett irodalmi versenyen és a párizsi bolgár iskola által meghirdetett

rajzversenyen elnyert oklevelek is. A legnagyobb büszkeségünk, hogy a Határon Túli Bolgárok Hivatala által első ízben kiírt népdaléneklési vetélkedőn iskolánk tanulói első és második helyezést is szereztek.

A következő tanévben változások várhatóak az órarendben, tanórák ezentúl nem csak a hétvégén, hanem hétköznapokon is lesznek. Az iskola vezetősége úgy véli, hogy a kétszer két óra külön napokon való megtartása sokkal hasz-

nosabb lesz a gyerekeknek, függetlenül attól, hogy tudjuk, hogy a szülők számára ez bizonyos fokú nehézségeket okoz. Az optimális megoldás elérése érdekében a tanárok folyamatosan konzultálunk az érintettekkel. Ebből a célból egy yahoo-csoportot is létrehoztak: <http://groups.yahoo.com/group/bolgariskola/>, amelynek az e-mail címe bolgariskola@yahoo.com Csatlakozzon Ön is a csoporthoz és mondja el véleményét!

Златната тиква

Живял някога беден човек. Той имал малко парче земя, която обработвал с много труд. Когато настъпила пролетта, беднякът отишъл да изоре нивата си. Внезапно видял, че в небето лети лястовица. Тя долетяла до нивата и започнала да се спуска надолу, но изведнъж паднала на земята като камък. Изтичал сиромашът и видял, че едното ѝ крило е счупено. Взел нежно лястовицата и бързо я отнесъл вкъщи. Там прегледал счупеното крилце, намазал го с мехлем от билки и го превързал.

Дълго се грижил бедният селянин за болната птичка. Накрая счупеното крило зараснало и лястовичката отлетяла. Щом завършил оранта, сиромашът отишъл да засее нивата. Изведнъж долетяла същата лястовичка и пунала на земята три тиквени семки. Човекът ги засадил и след няколко дни пораснали три огромни тикви. Селянинът ги поливал, окопавал и плевил, докато узрели. Тогава ги занесъл вкъщи и поканил на гости свои роднини и приятели. Опитал се да разреже тиквите, за да ги опече, но нито един нож не могъл да пробие кората им. Накрая сиромашът взел брадвата си и с всичка сила ударил една от тиквите. Тя се разцепила и беднякът видял, че вътре е пълна с жълтици. Бързо разсякъл и останалите две тикви, които също били пълни със злато. Зарадвал се сиромашът, разделил богатст-

вото с гостите си, бедни като него, и всички заживели охолно.

В съседство живеел един богаташ. Един ден той дошъл при сиромаша и го попитал:

— Какво направи, че изведнъж забогата толкова много? Сиромашът искрено му разказал цялата история.

„Ех, да можех и аз да имам толкова злато!“ — помислил си богаташът и тръгнал към полето. Там видял една лястовичка. Тихо се промъкнал и я ударил по крака с един камък. После взел птицата, занесъл я вкъщи и започнал да я лекува. След няколко дни птичката отлетяла. Всеки ден богаташът излизал на полето и чакал лястовичката да му донесе семена. Един ден тя долетяла и му пунала две семки. Той ги засадил и скоро се родили две тикви. Когато узрели, богаташът ги отнесъл вкъщи и поканил гости. Щом ударил едната тиква с ножа, тя се разцепила и от нея излязъл рояк оси, които така нажилили богаташа и гостите му, че целите се подули, нищо не виждали и не чували. Това било наказанието на птичката за алчния богаташ.

Братя Грим

5		4	3	1	6			
	1	9	2	8	4	6	5	
	3	6	9	7	5	1	8	4
3	6	1	5		7			9
9	7	2	4		8	5	1	6
8			1	6	9	3	2	7
4	9	8	6	5	2	7	3	
	5	3	7	4	1	2	9	
			8	9	3	4		5

Досадните комари

Никой не харесва досадните насекоми. Всички познаваме неприятното усещане, което предизвикват, но има и други - малко известни и любопитни факти, свързани с тях. Има над 2500 разновидности на комара. Според някои ентомолози дори над 3000. Населяват райони от Арктика до Тропическите гори. Повечето от тях са активни привечер и рано сутрин, но има и дневни. През 1998 г. е открит нов вид комар при строежа на лондонското метро. Той е свързан с видове, населявали Земята преди поне 100 години. Интересно е, че ДНК на комарите от отделните тунели е различно. Комарите не хапят, а смучат. Необходими са 1 200 000 комара, смучещи едновременно, за да изсмучат напълно кръвта на един човек. Изследователи в Арктика провеждат опит, като стоят с голи ръце и крака и преброяват по 9000 ухапвания в минута. При това темпо - за 2 часа насекомите ще изсмучат кръвта на един човек. Когато комарът се нахрани, химичен сигнал го кара да спре да смуче кръв. Ако по някаква причина сигналът не се задейства, насекомото ще се храни, докато не се пръсне. Е, това едва ли е повод да се разстройваме. Според учени от Университета в Бристол, комарите имат в ушите си не по-малко сензорни клетки от един човек. Мъжките комари са вегетарианци и пият растителни сокове и нектари. Женските смучат кръв, за да осигурят протеини за яйцата си. Преди милиони години комарите са били около 3 пъти по-едри от днешните. Очите на комарите заемат по-голяма част от главите им. Дори да се завием добре комарите ще ни открият, като използват дъха ни. Маларията и другите, пренасяни от комари болести, убиват около 1 000 000 души годишно. И една добра новина - комарите не могат да ни заразят със СПИН, защото пренасят прекалено малко количество вирусни частици. Ако

комар се зарази от болестта - ще умре незабавно. Ухапването от комар и сърбежът след това е изключително неприятно, но по-голямата беда може да се окаже съвсем друга - ухапване от заразен комар може да доведе до заболяване от малария. Тя е една от най-разпространените заразни болести, известна още от дълбока древност. Маларията е най-значимата тропическа болест, причиняваща висока смъртност. Чесът дълго време беше смятан за вълшебната храна, която решава проблема с комарите. Но изследванията показват, че това е просто въпрос на самозалъгване. Миризмата на чесън по-скоро може да отблъсне околните, отколкото комарите. Единствената храна или напитка, която действа на комарите, когато смучат от човешката кръв, е алкохолът. Той обаче ги привлича. Обикновено комарите определят жертвите си, като следват топлината на тялото, млечната киселина и въглеродния двуокис. Според специалисти хората, които са по-малко атакувани, имат гени, които ги правят по-способни да се предпазят. Те все още не могат да дадат точен отговор на въпроса защо комарите предпочитат да хапят определен тип хора. Това, което е сигурно, е, че досадните насекоми обичат нежната и бяла кожа. Привлича ги също така топлината на тялото и те хапят най-често там, където има вени. А потърпевшите знаят, че там сърби най-много. Най-ефективното и използвано средство за предпазване от тях са репелентите – препарати за лична употреба, с максимално дълготраен ефект на действие – от 3 до 6 часа. Репелентите са специфични вещества, които се нанасят директно върху кожата, за да отблъскват паразитите – комари, кърлежи и други кръвосмучещи. Те са най-ефективното и използвано средство за предпазване от ухапване на насекоми, но все още не са достатъчно познати у нас. Те дей-

стват като притъпява сетивата на кръвосмучещите и човек по-малко ги привлича. Ако искате да се спасите от комарите, а нямате препарат, трябва преди всичко да се обличате в светло облекло. Навън ли сте, запалете жълтеникава лампа и намажете откритите части от тялото си със сок от лимон. Вътре в къщата или апартамента е добре да запалите специална свещичка, чиято миризма отблъсква комарите. Комарите бягат от определени етерични масла, поради непоносимост към веществата в тях. Превантивното намазване с мехлеми, съдържащи тези съставки, на откритите места по тялото е добра защита от комари и ги държи далеч от нас. Можете да го ползвате и ежедневно, щом се намирате в среда с повече комари. Същото се отнася и за третиране на вече ужилената кожа; смеската от мента и лавандула например успокоява сърбежа, като намалява и отока (продават се ментов и лавандулов спирт). Така чувствително спада и алергичността, и целият дискомфорт при парене, зачервяване, подуване, болка и сърбеж след ужилването. Комарите са активни и денем и нощем, въпреки че най-агресивният им период е между залез и изгрев слънце. Дъждовете и влажното време са идеални условия за досадните комари.

Ориз с джанки

Продукти: 5 г млян черен пипер, 150 г джанки, 200 г кромид лук, 300 г ориз, 100 мл олио, 1 връзка магданоз

Приготвяне: Ситно нарязания лук се задушават в мазнината и малко вода. Изсипва се ориза, залива се с 2 ч.ч. топла вода и се вари 1-2 минути. Прибавят се джанките, ситно нарязаният магданоз и счукания черен пипер. Ястието се залива с още 2 ч.ч. топла вода, посолява се на вкус, прехвърля се в тавичка и се пече.

Pályázati felhívás

A budapesti Bolgár Kulturális Intézet és a XI. ker.-i Újbuda Bolgár Kisebbségi Önkormányzat Fotópályázatot hirdet „**Találkozások Bulgáriával**” c. témában

Bulgáriai látogatása során milyen benyomások érték?
Hogyan örökölte meg érdeklődésének tárgyát a fényképezőgépe segítségével?
Szeretné minél nagyobb közönséggel megosztani bulgáriai élményeiről készült fényképeit?

A pályázat feltételei:

- A pályázaton résztvevők munkáik átadásával automatikusan elfogadják a pályázat feltételeit és beleegyeznek, hogy a szervezők díjtalanul felhasználhassák és publikálhassák azokat.
 - A pályázaton kizárólag amatőrök vehetnek részt saját maguk által készített fényképekkel.
- 18x24 cm méretű, digitális (CD-n) és analóg (negatívról nagyított) fotókat egyaránt elfogadunk, fényes papíron.
 - 2005. január 1. után készült fényképeket várunk.

A fotók kategóriái:

1. Tájkép
2. Kulturális és történelmi műemlékek
3. Riport, tudósítás

Kategóriánként egy szerző maximum 5 képpel vehet részt a pályázaton, sorozat esetén pedig 3 darabbal, a képeket, ill. a fájlokat külön-külön mappában szíveskedjenek csatolni.

A „Riport” kategórián belül egy szerző egy témáról egy legfeljebb 3 képből álló fényképsorozatot készíthet.

- A pályázati anyagok leadásának és elbírálásának anonimitása garantált. Ezért kérjük, hogy a képeken ne tüntessenek fel személyes adatokat a szerzőről, valamint, hogy az anyagot ne e-mailben, hanem személyesen vagy postai úton juttassák el a BKI-hez.
- Nem lehet olyan fényképekkel pályázni, amelyek a 2008-as, illetve a 2009-es fotópályázaton már résztvettek.
 - Kategóriánként az első tíz helyezést elért fényképekből a Bolgár Kulturális Intézet kiállítását rendez, amelynek megnyitóján kerül sor a díjak átadására is.

Formátum és technikai követelmények:

- Digitális fényképek: fájl típusa – JPEG, a legkisebb méret – 3 megapixel, CD-hordozón.
 - Manipulált fényképeket nem fogadunk el.

Nem tekintjük manipulálásnak:

- A fénykép egy részének kivágását, tájolásának megváltoztatása (fekvő képből állót csinálni vagy fordítva)
- A fénykép színének korrekcióját. A kontraszt, a színintenzitás megváltoztatása, élesség beállítását
 - Színes fénykép fekete-fehérré konvertálását
- Negatív/pozitív szkennelésénél – hibák eltávolítását a digitalizáció során (pl. por, a filmanyag meghibásodása)

Manipulált fényképnek tekintjük:

- A fényképen egyes elemek hozzáadását vagy elhagyását
- A fénykép egyes elemeinek erőteljes kiszínezése
- Digitális effektusok vagy szűrők használata a fényképek átdolgozásánál

Kategóriánként az első, a második és a harmadik helyezett tárgyjutalomban részesül.

A pályázati anyagok leadásának határideje:

2010. november 30.

A pályázaton ingyenes a részvétel.

A pályázati anyagok leadása személyesen vagy postai úton történhet a következő címen:

BOLGÁR KULTURÁLIS INTÉZET
1061 Budapest, Andrássy út 14.
Tel.: (06-1) 269-4246

Felhívás

СКЪПИ Сънародници,

Навярно вече всички знаете от медиите за наводнението в Северна Унгария. За съжаление то е засегнало и Фелшъожолца, където стихията е заляла къщите и градините на наши сънародници, повечето от които са били принудени да напуснат домовете си. Освен душевния стрес значителни са и нанесените материални щети, за много от тях това е трудът на цял един живот.

Обръщаме се към всички българи в Унгария и към местните български самоуправления с молба – всеки според възможностите си, да помогнем на пострадалите от Фелшъожолца.

Българското републиканско самоуправление откри отделна банкова сметка „За пострадалите от наводнението във Фелшъожолца”, № на сметката е: 11709002-20129549.

На тази сметка очакваме вашите помощи. Нека обединим усилия и да помогнем на българите от Фелшъожолца, за да могат отново да възстановят домовете, градините, живота си!

Kedves Honfitársaink!

Bizonyára mindannyian értesültek a médiából az észak-magyarországi árvízhelyzetről. Sajnos az árvíz Felsőzsolca városát is elérte, ahol több honfitársunk házat, kertjét is elöntötte a víz, többüknek el is kellett hagyniuk a lakásukat. A lelki megrázkódtatáson túl az anyagi káruk is jelentős, van, akinek az élete munkája veszett kárba.

Ezért most azzal a kéréssel fordulunk minden magyarországi bolgárhoz és a helyi bolgár kisebbségi önkormányzatokhoz, hogy lehetőségükhöz mérten járuljanak hozzá a felsőzsolcai bolgárok anyagi kárainak enyhítéséhez.

A Bolgár Országos Önkormányzat külön számlát nyitott „Bolgár felsőzsolcai árvízkárosultak” elnevezéssel, számlaszám: 11709002-20129549.

Erre a számlára várjuk adományait. Fogjunk össze a felsőzsolcai bolgárokért, segítsünk nekik, hogy helyre tudják állítani házukat, kertjüket, életüket!

Magyarországi multinacionális vállalat

Külkereskedelmi ügyintéző

pozícióba új kollégákat keres.

Feladatok

- kapcsolattartás a meglévő ügyfelekkel
 - új ügyfelek megkeresése
- termékeink értékesítése az ügyfelek részére
- megrendelések nyomon követése és teljes körű koordinációja

Elvárásaink:

- folyékony, tárgyalóképes bolgár nyelvtudás
 - agilis, dinamikus személyiség
- magyar vagy angol nyelv kommunikációs szintű ismerete

Előny:

- kereskedelmi tapasztalat

A jelentkezéseket a janos.tittmann@yahoo.com e-mail címre várjuk.

Програмата •• Program

Български културен дом

Bolgar Művelődési Ház

м е с е ц с е п т е м в р и 2 0 1 0 г . •• 2 0 1 0 . s z e p t e m b e r

1. сряда	17.00	<i>Малко театро</i> – Театрално ателие
8. сряда	18.00	<i>Киноклуб</i> „Източни истории”
15. сряда	18.00	<i>Творчески клуб</i>
22. сряда	18.00	<i>Етнографски клуб</i> – прожекция на филм за Димитровден

1. szerda	17.00	Malko Teatro - Színházi Műhely
8. vasárnap	18.00	Filmklub <i>Iztocsni isztorii</i>
15. szerda	18.00	Alkotók klubja
22. szerda	18.00	Néprajzi klub

Állandó programok

пéntек 18.00
Bolgárnéptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00
Játszóház gyerekeknek
(VI. Bajza u. 44.)

minden hónap
első szerdája, 10.00
Nyugdíjasklub

Издание на Българското
републиканско самоуправление,
1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция

Андреа Генат (главен редактор),
Беата Будаи, Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева

Отговорен издател

Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда
за национални и етнически малцинства в
Унгария, СБС и на
Българските самоуправления в
IV, V, VIII, IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XXI и XXIII
район на Будапеща
и във Фелшьожолца, Печ, Сегед, Халастелек,
Дунахараста, Дунакеси, Лорев, Мишколц,
Дебрецен, Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

B o l g á r H I R E K

A Bolgar Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztőbizottság

Genát Andrea (főszerkesztő), Budai Beáta,
Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika

Felelős kiadó

Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségéért
Közalapítvány,
a FBÖ és a IV, V., VIII., IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XXI. és XXIII.
kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halász-
telki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Lőrévi, a Miskolci, a
Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Érdi és az Esztergomi
Bolgar Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.
ISSN 14163098
MS Mester Stúdió

A rendezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a www.bolgarok.hu weboldalon
Organizátorите си запазват правото за промени в програмата. За актуалните събития можете да се информирате на www.bolgarok.hu

в а ж н и а д р е с и •• к о з ъ р д е к ъ ц и м е к

**Magyarországi Bolgárok
Egyesülete**
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-6560

**Bolgar Országos Önkor-
mányzat**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

**Fővárosi Bolgar Önkor-
mányzat**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

**Bolgar Köztársaság
Nagykövetsége**
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

**Szent Cirill és Szent Metód
Bolgar Pravosláv Templom**
1097 Bp., Vágóhid u. 15.
tel.: 215-0039

**Bolgar Nyelvoktató
Kisebbségi Iskola**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgar Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

**Hriszto Botev Bolgar-
Magyar Általános Iskola és
Gimnázium**
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

**Bolgar Kétnyelvű
Nemzetiségi Óvoda**
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

**Carevec Étterem
és Hotel Rila**
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621